

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKAN
Tarih: 22/04/2021 09:28
Sayı: E-120.07-
0811716
GİD
sof

Sayı : E-54045643-610-1137078
Konu : Soru Önergesi (7/39778)

7/39778 GK 84
21.04.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.01.2021 tarihli ve 43452547-120.07-766476 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Av. Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU' na ait 7/39778 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/39778) (3 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. DR. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NA
AİT 7/39778 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde su kaynaklarının kısıtlı olması ve tüm sektörlerde talebin gün geçtikçe artması, mevcut su kaynaklarının en ekonomik şekilde kullanılmasını zorunlu kılmaktadır.

2021 yılı itibariyle sulamaya açılan sulama tesislerinin % 33'ü klasik, % 38'i kanalet ve yüzde %29'u ise borulu sulama sistemlerinden oluşmaktadır. Bu oranın tüm sulama projelerinde, etkin bir sulama yönetiminin ve önemli miktarlarda su tasarrufunun sağlanması amacıyla yeni yapılacak projeler ve eski sulama sistemlerinin modernizasyonu ile %45-50 seviyelerine ulaşması öngörülmektedir.

Havza Bazlı Destekleme Modeli Kapsamında yapılan üretim planlaması ve yönlendirmeye yönelik olarak hangi havzada hangi ürünün desteklenmesinin belirlenmesinde iklim, toprak, topoğrafya bilgilerine göre oluşturulan ürün uygunluk alan bilgileri, tarımsal yer altı su kısıtı bilgileri kullanılmıştır. Analizler ve saha incelemeleri neticesinde tarımsal yer altı su kısıtı olan İlçeler belirlenmiş olup bu havzalarda damlama sulama yapmayan dane mısır üreticilerine Fark Ödemesi Destekleri kapsamında destekleme ödemesi yapılmamaktadır. Bununla birlikte bu havzalarda su kullanımının azaltılmasını sağlamak için dane mısıra göre çok daha az su tüketen mercimek, nohut ürünlerine diğer havzalarda kilogram başına 50 kuruş ödenen fark ödemesi desteği ilave %50 ödeme ile 75 kuruş olarak ödenmektedir. Yine az su tüketen fiğ, macar fiği, burçak ile mürdümük gibi yem bitkilerinin ekilişini artırmak ve üreticileri yönlendirmek amacıyla dekara 60 TL ödenen yem bitkileri desteğine ilave %50 ödeme ile dekara 90 TL ödenmektedir. Ayrıca çiftçimize toprak analizine dayalı gübre kullanım bilinci kazandırmak ve topraklarımızın verimliliğini sürdürülebilir kılmak amacıyla 2005-2020 döneminde 660 milyon TL toprak analizi desteği verilmiştir. 2021 yılında da analiz başına 40 TL toprak analiz desteği verilecektir.

Bakanlığımız, su kaynaklarını muhafaza etmek, suyu kullanan sektörler arasında dengeli su paylaşımını sağlamak ve su kullanımından elde edilecek faydayı en üst seviyeye çıkarmak amacıyla havza ve alt havza bazında Sektörel Su Tahsis Planları (SSTP) hazırlanmaktadır.

Bakanlığımızca yürütülen 3 Pilot Havzada Nehir Havza Yönetim Planları Kapsamında Ekonomik Analizler ve Su Verimliliği Çalışmaları için Teknik Yardım Projesinde Akarçay, Batı Akdeniz ve Yeşilirmak Havzalarında tarımsal sulama maksadı ile kullanılan suyun verimliliğinin artırılması için eylem planı hazırlanmıştır.

Mevcut su kaynaklarının miktar ve kalite açısından daha iyi olması ve kullanılmış suların tekrar kullanılması amacıyla Bakanlığımız tarafından “Kullanılmış Suların Yeniden Kullanım Alternatiflerinin Değerlendirilmesi Projesi” yapılmıştır.

Ayrıca “Kısıtlı Su Koşullarında Su Tasarrufu Sağlayan Sulama Yöntemlerine Göre Bitki Sulama Programlarının Oluşturulması” Ülkesel projesi, “Çeltikte Damla Sulama Sistemlerinin Kullanım Olanaklarının Araştırılması” Ülkesel projesi, “Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve İklim Dostu (SAY) Tarım” projesi uygulanmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Vahşi sulamanın engellenmesi için dünyada gelişen teknolojiler ve ürün verim artışına yönelik çalışmalar ışığında, gün geçtikçe azalan ve değeri artan suyun, tarımsal üretimde daha verimli ve iktisatlı kullanılması amacıyla tarla içi bireysel sulama sistemlerinin modernizasyonunun sağlanması için Bakanlığımızca %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır. Ülkemiz genelinde 2007 yılından günümüze kadar 35.456 adet proje hibe kapsamına alınmış ve 2.975.241 dekar alanın modern sulama sistemleri ile sulanması sağlanmış olup, bu işlemler için günümüz rakamları ile toplam 955.478.773 TL hibe desteği vatandaşlara ödenmiştir.

Havzalarının su verimlerinin ve havza su bütçesinin ortaya konulması, Tarımsal desteklerin, iklim, toprak ve topografyanın yanı sıra, mevcut su potansiyeli ve bitkilerin su tüketimini de dikkate alarak, alt havzalar düzeyinde belirlenebilmesi ve sulama projelerinin planlama, tasarım ve işletme safhalarında kullanılacak bitki su ihtiyaçlarının tespit edilebilmesi için Bitki Su Tüketim Rehberi güncellenmiştir.

Bakanlığımız "Havza Bazlı Optimum Bitki Deseni ile Su İhtiyacının Teknik ve Ekonomik Açından Değerlendirmesi" başlıklı Gündümlü Proje gündeme alınmıştır. Proje, Değerlendirilmesi" ilk olarak Akdeniz Havzasında başlatılmıştır.

Ayrıca, suyun ihtiyaçtan daha fazla kullanımının önüne geçmek amacıyla su kullanım hizmet bedelinin kullanılan su miktarına veya hacme göre alınmasına yönelik bir pilot çalışma başlatılmıştır. Bu uygulamayla, su kullanıcıları birim alanda daha az su tüketmek için modern sulama yöntemlerine geçiş yaparak su tasarrufu sağlanacak, işletme ve bakım maliyetleri düşürülecek, su ve toprak kaynakları korunmuş olacak, az su kullanılacağından özellikle pompaj sulamalarda enerji maliyetleri düşürülerek, çiftçinin sulama hizmetinden daha da ucuza yararlanması sağlanacaktır.

Doğal afetler sebebiyle oluşan tarımsal üretim hasarları Bakanlığımızca Ülke genelinde sürekli takip edilmekte, TARSİM tarafından ivedilikle tazmin edilmektedir. Bu bağlamda; 2017 yılında ilk defa uygulanmaya başlayan Devlet Destekli İlçe Bazlı Kuraklık Verim Sigortası kapsamında: 2017 yılı içerisinde 10,7 Milyon TL, 2018 yılı içerisinde 5,1 Milyon TL, 2019 yılı içerisinde 2,3 Milyon TL ve 2020 yılı içerisinde ise 6,5 Milyon TL olmak üzere toplamda günümüze kadar Üreticilerimize İlçe Bazlı Kuraklık Verim Sigortası kapsamında 24,6 Milyon TL hasar tazminatı ödemesi gerçekleştirilmiştir.

2021 yılında ilk defa; daha öncesinde İlçe Bazlı olarak uygulanmakta olan Kuraklık Verim Sigortasından, Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortasına geçilmiştir. Köy bazlı kuraklık verim sigortasıyla, kuru tarım alanlarında yetiştirilen buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, kırmızı mercimek ve yeşil mercimek ürünleri ile bu ürünlerin sertifikalı tohumluklarında, dolu paketi dışındaki; kuraklık, don, sıcak rüzgar, sıcak hava dalgası, aşırı nem, aşırı yağış risklerinden kaynaklı verim azalışları teminat altına alınmaya devam etmektedir.

İklim değişikliği ve kuraklıkla mücadele çalışmaları kapsamında Bakanlığımızca 2013-2017 ve 2018-2022 yıllarını kapsayan "Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlanarak uygulamaya konulmuştur. 81 İl Müdürlüğünde İl Kuraklık Eylem Planları hazırlanmış olup; Tarımsal Kuraklık İl Kriz merkezleri oluşturulmuştur. Ayrıca "İzleme, Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi" ve "Risk Değerlendirme Komitesi" oluşturulmuştur.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ülkemizin 15 havzasında (Kuzey Ege, Küçük Menderes, Batı Akdeniz, Burdur, Akarçay, Antalya, Konya, Doğu Akdeniz, Van Gölü, Fırat-Dicle, Gediz, Büyük Menderes ve Seyhan, Ceyhan, Asi) kuraklık yönetim planları hazırlanmış olup, 2021 yılında 10 havzada (Meriç-Ergene, Marmara, Susurluk, Sakarya, Batı Karadeniz, ve Yeşilırmak Kızılırmak, Doğu Karadeniz, Çoruh ve Aras havzaları) Kuraklık yöneyim planı hazırlık çalışmaları başlayacaktır.

Kuraklık çalışmalarında Dünyada üçüncü olma özelliğine sahip “Kuraklık Test Merkezi”, 2010 yılında kurulmuştur. Kurak Koşullara Dayanıklı üç adet çeşit Bozkır, Taner ve Şehzade ekmeklik buğdayları; Türköz makarnalık buğday, Ayrancı arpa, Özer tritikale çeşitleri geliştirilmiştir.

Kuraklıkla mücadelede çeşit geliştirme yanında koruyucu toprak işleme ve doğrudan ekim uygulamalarının yaygınlaştırılması için Ülke genelinde FAO destekli projeler ve demonstrasyonlar yürütülmektedir.

Ayrıca çok su tüketen ve 8-10 ton silaj elde edilen silajlık mısıra alternatif olabilecek silajlık yulaf ve tritikale geliştirme çalışmaları sonucunda Yulaf ve Tritikale çeşitleri geliştirilmiştir.

Kurağa tolerant çeşitler daha az verim kaybı göstermektedirler. 2019 yılında Ülkemizde üretilen sertifikalı ekmeklik buğdayın %21’i Bakanlığımız tarafından geliştirilen kuraklığa tolerantlı çeşitlerden sağlanmaktadır. Arpada ise Ülkemizde üretilen sertifikalı arpanın %65’i Bakanlığımız tarafından geliştirilen kuraklığa tolerantlı çeşitlerden sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca geliştirilen ve üretimi yapılan Kuraklığa Tolerantlı 31 ekmeklik buğday, 12 makarnalık buğday ve 19 arpa çeşidi bulunmaktadır.